

Socialtjänsten inom stadsdelsnämndernas tillhandahållande av insatser i samband med ikraftträdande av ny socialtjänstlag inom äldreomsorgen

Framställan från äldrenämnden

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Socialtjänsten inom stadsdelsnämnderna i Stockholms stad får under en omställningsperiod från och med den 1 juli 2025 till och med den 31 oktober 2026 tillhandahålla insatserna i bilaga 1 till utlåtandet på det sätt som de ges idag utan individuell behovsprövning.
2. Uppgifter som kan röja den enskildes identitet ska inte dokumenteras vid genomförande av insatserna i bilaga 1 till utlåtandet, förutom insatsen budget- och skuldrådgivning, under en omställningsperiod från och med den 1 juli 2025 till och med den 31 oktober 2026.
3. Äldrenämnden får, inom de ansvarsområden som anges i gällande reglemente för äldrenämnden, KFS 2024:21, i uppdrag att till kommunfullmäktige:
 - a) föreslå vilka insatser i bilaga 1 till utlåtandet som ska ges utan individuell behovsprövning över hela staden från och med den 1 november 2026 samt eventuella villkor som ska gälla för insatserna,
 - b) utreda och föreslå eventuella undantag från skyldigheten att dokumentera uppgifter som kan röja den enskildes identitet vid genomförande av insatserna i punkt 3 a.

4. Äldrenämnden och stadsdelsnämnderna får, inom de ansvarsområden som anges i gällande reglemente för äldrenämnden, KFS 2024:21, och inom de ansvarsområden som anges i gällande reglemente för stadsdelsnämnderna, KFS 2024:18, i uppdrag att tidigast från och med den 1 juli 2025 genomföra pilotprojekt i äldrenämnden och stadsdelsnämnderna i syfte att pröva och utvärdera införande av nya insatser utan individuell behovsprövning innan eventuellt införande över hela staden samt pröva och utvärdera om vissa insatser som idag ges efter individuell behovsprövning är lämpliga att tillhandahålla utan individuell behovsprövning.
5. Äldrenämnden ska återrapportera uppdragen som anges i punkterna 3 och 4 till kommunfullmäktige senast den 30 september 2026.

Föredragande borgarrådet Torun Boucher

Sammanfattning av ärendet

Riksdagen har beslutat om en ny socialtjänstlag som innebär en rad förändringar för stadens socialtjänstverksamheter. Den nya socialtjänstlagen träder i kraft den 1 juli 2025.

En av de stora förändringarna innebär att socialnämnden ges möjlighet att erbjuda insatser på två sätt, efter individuell behovsprövning och utan individuell behovsprövning. Vidare kommer förändringar gällande skyldigheten att dokumentera vid genomförande av insatser.

Omställningsarbetet inför ny socialtjänstlag har pågått inom stadens projekt *Framtidens socialtjänst – Omställning till en långsiktigt hållbar socialtjänst* sedan 2024. En inventering av de så kallade öppna insatser som ges idag har genomförts under 2024 och arbetet med att utreda i vilken form insatserna ska tillhandahållas framåt i enlighet med ny socialtjänstlag kommer att fortsätta under 2025.

Den korta ikraftträdandeperioden för den nya socialtjänstlagen begränsar möjligheten för att ny organisation och nya arbetssätt i staden är färdigställda till den 1 juli 2025.

Äldrenämnden föreslår därför att kommunfullmäktige beslutar att socialtjänsten inom stadsdelsnämnderna under en omställningsperiod, från och med den 1 juli 2025 fram till och med den 31 oktober 2026, får tillhandahålla insatserna i bilagan till utlåtandet i den form som de ges idag utan individuell behovsprövning samt att insatserna, utom insatsen budget- och skuldrådgivning, på grund av särskilda skäl undantas från kravet om dokumentation vad gäller uppgifter som kan röja den enskildes identitet.

Äldrenämnden föreslår vidare att kommunfullmäktige ger äldrenämnden, inom de ansvarsområden som anges i reglementet för äldrenämnden, KFS 2024:21, i uppdrag

att utreda vilka insatser i bilagan till utlåtandet som ska ges utan individuell behovsprövning över hela staden efter omställningsperioden samt utreda eventuella undantag från skyldigheten att dokumentera uppgifter som kan röja den enskildes identitet vid genomförande av insatserna.

Därtill föreslås att kommunfullmäktige ger äldrenämnden och stadsdelsnämnderna inom de ansvarsområden som anges i reglementet för äldrenämnden, KFS 2024:21, och inom de ansvarsområden som anges i reglementet för stadsdelsnämnderna, KFS 2024:18, i uppdrag att tidigast från och med den 1 juli 2025 genomföra pilotprojekt i äldrenämnden och stadsdelsnämnderna i syfte att pröva och utvärdera införande av nya insatser utan individuell behovsprövning innan eventuellt införande över hela staden, samt pröva och utvärdera om vissa insatser som idag ges med individuell behovsprövning är lämpliga att tillhandahållas utan individuell behovsprövning.

Äldrenämnden föreslås återrapportera uppdragen till kommunfullmäktige senast den 30 september 2026.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, Farsta stadsdelsnämnd, Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd och Södermalms stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret anser att det finns behov av en omställningsperiod för att anpassa sig till den nya socialtjänstlagen. Under denna period behöver socialtjänsten fortsätta att tillhandahålla insatser på ett sätt som är förenligt med den nuvarande verksamheten, samtidigt som man utreder hur insatserna ska tillhandahållas framöver.

Farsta stadsdelsnämnd ser positivt på förslaget om en omställningsperiod för att anpassa berörda verksamheter till den nya socialtjänstlagen och bedömer därmed att förslagen som läggs fram är nödvändiga för att staden på ett bra sätt ska kunna nå lagens intentioner och bidra till en likvärdig socialtjänst över hela staden.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd har inga invändningar mot förslagen utan anser att de är nödvändiga för det fortsatta arbetet med implementering av den föreslagna nya socialtjänstlagen.

Södermalms stadsdelsnämnd stödjer förslaget att under en omställningsperiod undanta genomförandet av dessa insatser från krav på dokumentation av uppgifter som kan röja den enskildes identitet. Samtidigt vill nämnden påpeka att det finns risker med ett brett undantag från detta dokumentationskrav, särskilt när antalet insatser utan föregående behovsprövning ska öka. Det blir därför viktigt att noggrant följa implementeringen av det ökade antalet insatser utan föregående behovsprövning, för att inte missa individer i behov av skydd eller stöd, som skulle behöva aktualiseras inom socialtjänstens ”andra linje”.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Den nya socialtjänstlagen är ett viktigt och efterlängtat steg mot en mer förebyggande och tillgänglig välfärd. Att socialtjänsten får ett tydligare uppdrag att arbeta flexibelt

och nära invånarnas behov är både välkommet och nödvändigt för att möta framtidens utmaningar.

Införandet sker redan den 1 juli 2025 vilket innebär en stor omställning på kort tid. För att säkerställa en trygg övergång krävs därför ett samlat omställningsarbete inom staden – i nära samverkan med Socialstyrelsen, Sveriges Kommuner och Regioner samt andra relevanta aktörer. Det är angeläget att stadens arbete sker i takt med den nationella processen.

För att garantera rättssäkerhet och kontinuitet, särskilt för äldre, föreslås en övergångsperiod fram till den 31 oktober 2026 där insatser tillfälligt kan ges enligt nuvarande regelverk. I egenskap av äldreborgråd välkomnar jag detta – det skapar tid för att bygga gemensamma arbetssätt och säkra likvärdig omsorg i hela staden.

Under perioden kommer äldreförvaltningen utreda vilka insatser som långsiktigt kan ges utan behovsprövning för att öka tillgängligheten. Under den processen ska nämnder kunna ges mandat att testa nya arbetssätt genom pilotprojekt, och att vissa nuvarande insatser som kräver behovsprövning kan ges mer generellt.

Den nya lagen skapar möjligheter att förenkla processer, stärka äldres självbestämmande och ge tryggare stöd men den innebär också nya krav på dokumentation och integritet. Därför behöver undantag från dokumentationsskyldigheten utredas, särskilt när individens identitet riskerar att röjas.

För att lagen ska bli ett verkligt verktyg för jämlik och tillgänglig omsorg krävs en genomtänkt övergång, i takt med både lokala förutsättningar och nationellt stöd. Med gemensamt ansvar och kunskapsdrivna beslut bygger vi en socialtjänst och äldreomsorg som är till för alla.

I övrigt hänvisar jag till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Bilaga

1. Bilaga - Insatser som Stockholms stads socialtjänst ger utan individuell behovsprövning, dnr KS 2025/318-6.2
2. Bilaga - Insatser som Stockholms stads socialtjänst ger utan individuell behovsprövning, med spårade ändringar, dnr KS 2025/318-6.1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation av borgarråden Christofer Fjellner, Dennis Wedin och Andrea Hedin (alla M) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att delvis godkänna förslaget till beslut.

2. Att uppdra till att socialnämnden att till kommunfullmäktige ska återrapportera uppdragen som anges i punkterna i 3 och 4 i föredragande borgarråds förslag till beslut senast den 31 december 2025.
3. Att därutöver anföra

Den svenska lagstiftningen och socialpolitiken har inte under lång tid varit anpassad för de samhällsproblem som plågar Sverige och Stockholm. Nu ska en ny socialtjänstlag ersätta den över 40 år gamla, nuvarande lagen. Det är en modernisering som är efterlängtd och kommer att göra skillnad till det bättre i det förebyggande arbetet. Det är kommunsverige som står för implementeringen av den nya socialtjänstlagen och som själva ska modernisera sig med de nya verktygen som lagstiftningen medger.

Att Stockholm nu ska revidera det utbud av insatser som kan ges utan individuell behovsprövning är nödvändigt för att Stockholms socialtjänst ska kunna arbeta mer förebyggande och att trösklarna till socialtjänsten sänks. Ett särskilt viktigt perspektiv att bejaka i det framtida utredningsarbetet är att säkerställa likvärdigheten i kvalitet och utbud mellan våra stadsdelar.

Omställningsarbetet inför en ny socialtjänstlag har pågått inom stadens projekt Framtidens socialtjänst – Omställning till en långsiktigt hållbar socialtjänst sedan 2024. Nu efterfrågas ett mandat att rapportera uppdragen kring vad som bör finnas i socialtjänstens verktygslåda av insatser utan individuell behovsprövning senast den 30 september 2026. Det är en tidshorisont som vi anser vara för långsam och gör att värdefull tid går förlorad. Vi vill målmedvetet, noggrant och skyndsamt arbeta för att stärka skyddsnäten och tryggheten i Stockholm. Det förutsätter handlingskraft, något som tydligt saknas från den rödgröna majoriteten.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 4 juni 2025

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Reservation av borgarråden Christofer Fjellner, Dennis Wedin och Andrea Hedin (alla M) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att delvis godkänna förslaget till beslut.

2. Att uppdra till att socialnämnden att till kommunfullmäktige återrapportera uppdragen som anges i punkterna i 3 och 4 i föredragande borgarråds förslag till beslut senast den 31 december 2025.
3. Att därutöver anföra

Den svenska lagstiftningen och socialpolitiken har inte under lång tid varit anpassad för de samhällsproblem som plågar Sverige och Stockholm. Nu ska en ny socialtjänstlag ersätta den över 40 år gamla, nuvarande lagen. Det är en modernisering som är efterlängtd och kommer att göra skillnad till det bättre i det förebyggande arbetet. Det är kommunsverige som står för implementeringen av den nya socialtjänstlagen och som själva ska modernisera sig med de nya verktygen som lagstiftningen medger.

Att Stockholm nu ska revidera det utbud av insatser som kan ges utan individuell behovsprövning är nödvändigt för att Stockholms socialtjänst ska kunna arbeta mer förebyggande och att trösklarna till socialtjänsten sänks. Ett särskilt viktigt perspektiv att bejaka i det framtida utredningsarbetet är att säkerställa likvärdigheten i kvalitet och utbud mellan våra stadsdelar.

Omställningsarbetet inför en ny socialtjänstlag har pågått inom stadens projekt Framtidens socialtjänst – Omställning till en långsiktigt hållbar socialtjänst sedan 2024. Nu efterfrågas ett mandat att rapportera uppdragen kring vad som bör finnas i socialtjänstens verktygslåda av insatser utan individuell behovsprövning senast den 30 september 2026. Det är en tidshorisont som vi anser vara för långsam och gör att värdefull tid går förlorad. Vi vill målmedvetet, noggrant och skyndsamt arbeta för att stärka skyddsnäten och tryggheten i Stockholm. Det förutsätter handlingskraft, något som tydligt saknas från den rödgröna majoriteten.

Ärendet

Riksdagen har beslutat om en ny socialtjänstlag som innebär en rad förändringar för stadens socialtjänstverksamheter. Den nya socialtjänstlagen träder i kraft den 1 juli 2025.

Arbetet med omställningen av Stockholms stads socialtjänst inklusive förslag på vilka insatser som ska erbjudas utan individuell behovsprövning har pågått sedan 2024 inom projektet *Framtidens socialtjänst – Omställning till en långsiktigt hållbar socialtjänst*.

Arbetet fortskrider enligt den fastställda projektplanen och under 2024 har en inventering av de öppna insatser som idag tillhandahålls utan individuell behovsprövning sammanställts utifrån vilka insatser som tillhandahålls inom stadsdelsnämnderna och äldrenämnden, bilaga till utlåtandet.

Insatser utan individuell behovsprövning

En väsentlig förändring som den nya lagen föreslår ge utrymme för är att socialnämnden ges möjlighet att tillhandahålla insatser på två sätt; efter en individuell behovsprövning och utan en individuell behovsprövning. Möjligheten att tillhandahålla insatser utan individuell behovsprövning syftar inte till att skapa nya rättigheter, utan att det ska bli enklare för den enskilde, inom den grupp som insatsen riktas till att få insatsen verkställd. För att staden ska nå den föreslagna socialtjänstlagens intentioner behöver socialtjänsten organiseras utifrån invånarnas behov på ett sätt där individen lätt kan få kontakt med socialtjänsten samtidigt som möjlighet att inleda utredning bibehålls. En socialtjänst som arbetar förebyggande och tillhandahåller insatser på nya sätt kan även innebära nya arbetssätt. Stadens socialtjänst bör ges goda förutsättningar i det arbete som pågår och som behöver fortsätta i omställningen till ny lagstiftning.

Förutsättningar att tillhandahålla insatser utan individuell behovsprövning

Idag tillhandahåller stadens socialtjänst ett väsentligt antal insatser utan individuell behovsprövning, så kallade öppna insatser. Stockholms stad behöver till följd av proposition till ny socialtjänstlag överväga på vilket sätt och i vilken omfattning stadens socialtjänst ska tillhandahålla insatser utan individuell behovsprövning i enlighet med den nya lagstiftningen. Kommunens socialnämnd får enligt propositionen besluta att en viss insats ska tillhandahållas utan individuell behovsprövning om insatsen i sig är lämplig att erbjudas på det sättet för aktuell målgrupp, nämnden får då besluta vilka eventuella villkor som i så fall ska gälla.

De föreslagna bestämmelserna i propositionen till ny socialtjänstlag innebär att det för varje insats i *bilagan till utlåtandet* behöver socialnämnden fatta beslut om i vilken form insatsen ska tillhandahållas, det vill säga om insatsen ska tillhandahållas utan individuell behovsprövning. Om ett beslut inte fattas gäller som huvudregel att insatserna ska ges efter individuell behovsprövning.

Enligt likställighetsprincipen i 2 kap. 3 § kommunallagen ska kommunen behandla sina medlemmar lika om det inte finns sakliga skäl för något annat. För att tillhandahållandet av insatser ska bli likställt i staden bedöms det därmed lämpligt att kommunfullmäktige fattar beslut i detta ärende.

Nya krav för dokumentation

I den nya socialtjänstlagen finns nya krav för dokumentation vid genomförande av insatser utan individuell behovsprövning. Dokumentationsskyldigheten föreslås att utvidgas och som huvudregel gälla vid genomförande av alla insatser, även för de utan individuell behovsprövning. Två undantag från skyldigheten att dokumentera föreslås. Det första innebär att uppgifter om enskildas personliga förhållanden inte behöver dokumenteras vid rådgivning. Det andra undantaget innebär att socialnämnden kan, när det föreligger särskilda skäl, besluta om att uppgifter som kan röja den enskildes identitet inte ska dokumenteras vid en insats som ges utan individuell behovsprövning.

Äldrenämnden

Äldrenämnden beslutade vid sitt sammanträde den 18 februari 2025 följande.

Förutsatt att riksdagen fattar beslut om ny socialtjänstlag i enlighet med förslag i proposition 2024/25:89 föreslår äldreförvaltningen att:

1. Äldrenämnden föreslår att kommunfullmäktige beslutar att socialtjänsten inom stadsdelsnämnderna i Stockholms stad under en omställningsperiod från och med den 1 juli 2025 fram till och med den 31 oktober 2026 får tillhandahålla insatserna i bilagan till tjänsteutlåtandet på det sätt som de ges idag utan individuell behovsprövning.
2. Äldrenämnden föreslår att kommunfullmäktige beslutar att uppgifter som kan röja den enskildes identitet inte ska dokumenteras vid genomförande av insatserna i bilagan till tjänsteutlåtandet under en omställningsperiod från och med den 1 juli 2025 till och med den 31 oktober 2026.
3. Äldrenämnden föreslår att kommunfullmäktige ger äldrenämnden, inom de ansvarsområden som anges i reglementet för äldrenämnden KFS 2024:21, i uppdrag att till kommunfullmäktige:
 - a. föreslå vilka insatser i bilagan till tjänsteutlåtandet som ska ges utan individuell behovsprövning över hela staden från och med den 1 november 2026 samt eventuella villkor som ska gälla för insatserna,
 - b. b) utreda och föreslå eventuella undantag från skyldigheten att dokumentera uppgifter som kan röja
4. Äldrenämnden föreslår att kommunfullmäktige ger äldrenämnden och stadsdelsnämnderna, inom de ansvarsområden som anges i reglementet för

äldrenämnden, KFS 2024:21, och inom de ansvarsområden som anges i reglementet för stadsdelsnämnderna, KFS 2024:18, i uppdrag att tidigast från och med den 1 juli 2025 genomföra pilotprojekt i äldrenämnden och stadsdelsnämnderna i syfte att pröva och utvärdera införande av nya insatser utan individuell behovsprövning innan eventuellt införande över hela staden samt pröva och utvärdera om vissa insatser som idag ges efter individuell behovsprövning är lämpliga att tillhandahålla utan individuell behovsprövning.

5. Äldrenämnden föreslår att kommunfullmäktige beslutar att äldrenämnden till kommunfullmäktige ska återrapportera uppdragen som anges i punkterna 3 och 4 senast den 30 september 2026.
6. Ärendet överlämnas till kommunstyrelsen.

Äldreförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 7 mars 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Den korta ikraftträdandeperioden för den nya socialtjänstlagen begränsar möjligheten för att ny organisation och nya arbetssätt i Stockholms stad är färdigställda till den 1 juli 2025.

Socialstyrelsen förbereder uppdateringar av Föreskrifter och allmänna råd i författningssamlingen HSLF-FS, Handbok om handläggning och dokumentation inom socialtjänsten och annat juridiskt material med avsikt att ge kommuner vägledning och stöd i att hitta arbetssätt som harmoniserar med den nya lagstiftningen. Socialstyrelsen samlar under perioden 27 januari till 11 mars 2025 in slutsatserna från lokala läges- och behovsanalyser från landets kommuner. Syftet med insamlingen är att få en bild av kommunernas förutsättningar och behov av nationellt stöd.

Äldreförvaltningen och socialförvaltningen understryker vikten av att stadens omställning sker gemensamt med stadsdelsnämnderna och stadsledningskontoret och i nära dialog med andra aktörer så som Socialstyrelsen och Sveriges kommuner och regioner. Förvaltningarna anser att omställningen behöver genomföras i takt med det nationella stöd som kommer tas fram för att kunna nå socialtjänstlagens intentioner om att bygga en långsiktigt hållbar struktur som främjar ett förebyggande förhållningssätt.

Förvaltningarna anser vidare att kunskap om invånares och målgruppers behov, samsyn kring innehåll och form för tillhandahållande av en insats, samsyn kring dokumentation samt möjlighet och utrymme att förankra riktning och vägledning för arbetet över hela staden är avgörande faktorer för att skapa förutsättningar för en likställd och jämställd socialtjänst utifrån den nya lagens intentioner.

Äldreförvaltningen anser att det finns behov av en omställningsperiod för att anpassa sig till den nya socialtjänstlagen. Under denna period behöver socialtjänsten fortsätta att tillhandahålla insatser på ett sätt som är förenligt med den nuvarande

verksamheten, samtidigt som man utreder hur insatserna ska tillhandahållas framöver. Förvaltningen anser därmed att det är motiverat att äldrenämnden föreslår att kommunfullmäktige beslutar att socialtjänsten inom äldrenämnden och stadsdelsnämnderna i Stockholms stad under en omställningsperiod från och med den 1 juli 2025 fram till och med den 31 oktober 2026 får tillhandahålla insatserna i bilagan till tjänsteutlåtandet på det sätt som de ges idag utan individuell behovsprövning.

Äldreförvaltningen har identifierat att det finns behov av att utreda vilka insatser som ska ges utan individuell behovsprövning för att socialtjänsten ska kunna tillhandahålla insatser på ett likställt och ändamålsenligt sätt. Förvaltningen anser därmed att det är motiverat att äldrenämnden föreslår att kommunfullmäktige ger äldrenämnden, inom de ansvarsområden som anges i reglementet för äldrenämnden KFS 2024:21, i uppdrag att utreda vilka insatser i bilagan till tjänsteutlåtandet som ska ges som insatser utan individuell behovsprövning över hela staden efter omställningsperioden som löper till och med den 31 oktober samt återrapportera till kommunfullmäktige senast den 30 september 2026.

Äldreförvaltningen konstaterar att det i proposition till ny socialtjänstlag föreslås nya krav för dokumentation vid genomförande av insatser utan individuell behovsprövning. Förvaltningen anser därmed att det är motiverat att äldrenämnden ges i uppdrag att utreda eventuella undantag från skyldigheten att dokumentera uppgifter som kan röja den enskildes identitet vid genomförande av insatserna.

Äldreförvaltningen har även identifierat behov av att utreda och utvärdera om det finns behov av nya insatser som är lämpliga att ges utan individuell behovsprövning inom stadens socialtjänstverksamhet samt behov av att utreda om det finns insatser som idag ges efter individuell behovsprövning som kan vara lämpliga att ges utan individuell behovsprövning.

Förvaltningen anser därmed att det är motiverat att kommunfullmäktige ger äldrenämnden och stadsdelsnämnderna i uppdrag inom de ansvarsområden som anges i reglementet för äldrenämnden, KFS 2024:21, och inom de ansvarsområden som anges i reglementet för stadsdelsnämnderna, KFS 2024:18, att tidigast från och med den 1 juli 2025 genomföra pilotprojekt i äldrenämnden och stadsdelsnämnderna i syfte att utvärdera införande av nya insatser utan individuell behovsprövning innan eventuellt införande över hela staden, samt pröva och utvärdera om vissa insatser som idag ges med individuell behovsprövning är lämpliga att tillhandahållas utan individuell behovsprövning.

Remissammanställning

Ärendet har initierats av äldrenämnden och remitterats till stadsledningskontoret, Farsta stadsdelsnämnd, Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd och Södermalms stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 9 maj 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Den korta ikraftträdandeperioden för den nya socialtjänstlagen begränsar möjligheten för att ny organisation och nya arbetssätt i staden är färdigställda till den 1 juli 2025.

Det finns behov av en omställningsperiod för att anpassa sig till den nya socialtjänstlagen. Under denna period behöver socialtjänsten fortsätta att tillhandahålla insatser på ett sätt som är förenligt med den nuvarande verksamheten, samtidigt som man utreder hur insatserna ska tillhandahållas framöver. Stadsledningskontoret anser därmed att det är motiverat att kommunfullmäktige beslutar att socialtjänsten inom stadsdelsnämnderna i staden under en omställningsperiod från och med den 1 juli 2025 fram till och med den 31 oktober 2026 får tillhandahålla insatserna i bilagan till tjänsteutlåtandet på det sätt som de ges idag utan individuell behovsprövning.

Bilagan i tjänsteutlåtandet har justerats på så sätt att personligt ombud tas bort eftersom Socialstyrelsen den 24 april 2025 har meddelat att den insatsen inte är att anse som en insats enligt socialtjänstlagen. Bilagan i tjänsteutlåtandet har också justerats på så sätt att förteckningen avseende stadsdelsnämnder har utgått eftersom den inte ger en fullständig bild.

I proposition till ny socialtjänstlag föreslås nya krav för dokumentation vid genomförande av insatser utan individuell behovsprövning. Om det föreligger särskilda skäl får socialnämnden besluta om att uppgifter som kan röja den enskildes identitet inte ska dokumenteras vid en insats som ges utan individuell behovsprövning.

Stadsledningskontoret anser att det finns särskilda skäl att undanta insatserna från kravet om dokumentation vad gäller uppgifter som kan röja den enskildes identitet under den aktuella omställningsperioden. När det gäller insatsen budget- och skuldrådgivning finns idag väl upparbetade rutiner för dokumentation av genomförandet och därför finns inte anledning att undanta den insatsen från skyldigheten att dokumentera.

Det finns vidare behov av att utreda vilka insatser som ska ges utan individuell behovsprövning för att socialtjänsten ska kunna tillhandahålla insatser på ett likställt och ändamålsenligt sätt framöver. Stadsledningskontoret anser därmed att det är motiverat att kommunfullmäktige ger äldrenämnden, inom de ansvarsområden som anges i reglementet för äldrenämnden KFS 2024:21, i uppdrag att utreda vilka insatser i bilagan till tjänsteutlåtandet som ska ges som insatser utan individuell behovsprövning över hela staden efter omställningsperioden som löper till och med den 31 oktober samt återrapporera till kommunfullmäktige senast den 30 september 2026. Stadsledningskontoret anser även att det finns behov av att utreda och föreslå eventuella undantag från skyldigheten att dokumentera uppgifter som kan röja den

enskildes identitet vid genomförande av insatserna som föreslås utan individuell behovsprövning.

Det finns även anledning av att utreda och utvärdera om det finns behov av nya insatser som är lämpliga att ges utan individuell behovsprövning inom stadens socialtjänstverksamhet samt behov av att utreda om det finns insatser som idag ges efter individuell behovsprövning som kan vara lämpliga att ges utan individuell behovsprövning. Stadsledningskontoret anser därmed att det är motiverat att kommunfullmäktige ger äldrenämnden och stadsdelsnämnderna i uppdrag inom de ansvarsområden som anges i reglementet för äldrenämnden, KFS 2024:21, och inom de ansvarsområden som anges i reglementet för stadsdelsnämnderna, KFS 2024:18, att tidigast från och med den 1 juli 2025 genomföra pilotprojekt i äldrenämnden och stadsdelsnämnderna i syfte att utvärdera införande av nya insatser utan individuell behovsprövning innan eventuellt införande över hela staden, samt pröva och utvärdera om vissa insatser som idag ges med individuell behovsprövning är lämpliga att tillhandahållas utan individuell behovsprövning.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen beslutar att föreslå kommunfullmäktige att godkänna svaret på framställan från Äldrenämnden med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Farsta stadsdelsnämnd

Farsta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 april 2025 följande.

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen om förslag till Socialtjänstens tillhandahållande av insatser i samband med ikraftträdande av ny socialtjänstlag.

Farsta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 28 mars 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen deltar i stadens projekt *Framtidens socialtjänst - Omställning till en långsiktig hållbar socialtjänst*, och har medverkat i arbetet med att ta fram underlag till insatsbilagan ***Insatser som Stockholms stads socialtjänst ger utan individuell behovsprövning.***

Förvaltningen ser positivt på förslaget om en omställningsperiod för att anpassa berörda verksamheter till den nya socialtjänstlagen. Förvaltningen bedömer att förslagen som läggs fram är nödvändiga för att staden på ett bra sätt ska kunna nå lagens intentioner och bidra till en likvärdig socialtjänst över hela staden.

Förslagen är oberoende av kön, därför finns det inga relevanta jämställdhetsaspekter. Arbetet innebär inga miljö- eller klimatkonsekvenser för förvaltningen.

Förvaltningen ställer sig därmed bakom samtliga av äldrenämndens förslag. Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 april 2025 följande.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 20 mars 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen har inga invändningar mot förslagen utan anser att de är nödvändiga för det fortsatta arbetet med implementering av den föreslagna nya socialtjänstlagen. Däremot finns följande synpunkter avseende innehållet i underlaget.

- Staden har idag olika åldrar för olika insatser, ibland är det insatser för personer 65 år eller äldre och ibland är det insatser från personer 68 år eller äldre. Det skulle förenkla om det var samma ålder som gällde, gärna i linje med riktåldern för pension.
- Förvaltningen ser inkonsekvens i användandet av begrepp för målgruppen. Ibland benämns målgruppen vuxna personer, personer över en viss specifik ålder, seniorer med mera. Förvaltningen förordar konsekvent användande av begrepp samt tydliga definitioner av dem.
- Dokumentationsskyldigheten föreslås att utvidgas och som huvudregel gälla vid genomförande av alla insatser, även för de utan individuell behovsprövning. Förvaltningen ser behov av att äldreomsorgen i stadsdelsförvaltningarna ges möjlighet till delaktighet i införandet.

Södermalms stadsdelsnämnd

Södermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 april 2025 följande.

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Södermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 14 mars 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Södermalms stadsdelsförvaltning ställer sig positiv till förslaget om tillhandahållande av insatser i samband med ikraftträdandet av ny socialtjänstlag. Förvaltningen har deltagit i den kartläggning som utgör underlag för förslaget, och deltar i arbetet med att utforska hur det framtida insatsutbudet ska se ut.

För att uppfylla den nya lagens krav om förebyggande och tidiga insatser är det avgörande att de insatser som idag ges utan föregående behovsprövning kan fortsätta ges på samma sätt efter 1 juli 2025. Samtidigt behöver omställningsarbetet fortlöpa under kommande år. Förvaltningen ställer sig också positiv till att detta

utvecklingsarbete delvis genomförs som ett pilotprojekt, för att undersöka, testa och utvärdera innan nya insatser erbjuds i hela staden.

Förvaltningen stödjer förslaget att under en omställningsperiod undanta genomförandet av dessa insatser från krav på dokumentation av uppgifter som kan röja den enskildes identitet. Samtidigt vill förvaltningen påpeka att det finns risker med ett brett undantag från detta dokumentationskrav, särskilt när antalet insatser utan föregående behovsprövning ska öka. Det blir därför viktigt att noggrant följa implementeringen av det ökade antalet insatser utan föregående behovsprövning, för att inte missa individer i behov av skydd eller stöd, som skulle behöva aktualiseras inom socialtjänstens ”andra linje”. Detta gäller särskilt för barn som kan riskera att fara illa.

Jämställdhetsanalys

Förvaltningen uppfattar inte att ”Socialtjänstens tillhandahållande av insatser i samband med ikraftträdande av ny socialtjänstlag” ger direkta eller indirekta konsekvenser för förvaltningens målgrupper beroende på att de är kvinnor eller män. En vidare jämställdhetsanalys genomförs därför inte.

Barnrättsanalys

Förvaltningen uppfattar inte att ”Socialtjänstens tillhandahållande av insatser i samband med ikraftträdande av ny socialtjänstlag” ger direkta eller indirekta konsekvenser för barn utifrån äldrenämndens förslag med insatsbilagan. En vidare barnrättsanalys genomförs därför inte.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.